

Az előfizetés ára
 1883. januártól egész évre . 8 frt.
 fél évre . 4 frt.
 „ „ negyed évre . 2 frt.

PÉCS

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A hirdetések ára:
 Négy hasábos petitsor
 1-szer 6 kr.
 2-szer 5 kr.
 3-szor 4 kr.
 Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr
 Nyilttérben egy sor 10 kr.

Megjelen hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.	Szerkesztés: Mária-utca 1. sz. Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.	Egyes szám 10 kr. Kapható a kiadóhivatalban, Valentin Károly könyvkereskedésében, Traub B. és társánál , Böhm M. könyvtőlénél Király-utca .
--	---	--

Pécs, január 26-án.

Holnapután a pécsi ügyvédi kamara ugy a tudomány, mint a gyakorlat szempontjából discussió tárgyává teendi az igazságügyi miniszter megbízása folytán Csemegi Károly legfőbbítélőszéki tanácselnök által elkészített bünvádi eljárási törvényjavaslatot, kiválóan pedig a javaslatnak a bírói szervezetre vonatkozó azon intézkedését, hogy esküdtszék helyett szak-képzett bírákra bizza a büntető per legombolyítását, a tényállás megállapítását ugy, mint ennek folytán a büntetés-kimérését.

A nélkül, hogy tulzással vádolhatna valaki, mondhatjuk, hogy az igazságügyi politikának nincs oly nehéz feladata, mint jó büntető eljárás létesítése. — Ennek minden szakaszát érinti egyrészt az állam létét, vagy annak egyik alapföltételét, másrészt a polgárok legfontosabb javait: életét, becsületét, szabadságát.

A rend és szabadság igényei harezra kelnek e jog alkotásánál; a rend tulkövetelése előli a szabadságot; a szabadság tulajdosságos dédelgetése előli az állam rendjét. — A böles igazságügyi politika dolga: az igazi mértéket megtalálni.

Az igazi mérték egyik fokmérője a helyes bírói szervezet, vagyis azon kérdés

eldöntése: ki szolgálta e jogot u g y, hogy minden, akár alulról, akár felülről jövő befolyástól menten, csakis a jogot, a törvényben gyökerező jogot szolgálta s ki.

És így közelebb jutunk azon kérdéshez: s z a k k é p z e t t b í r á k, v a g y e s k ü d t e k, azaz a jogszolgáltatással hivatásszerűen foglalkozó bírák, vagy ezzel nem foglalkozó polgárok mondjanak büntető ügyben ítéletet?

Mi h a t á r o z o t t a n a s z a k é r t ö k p á r t j á r a á l l u n k; és teszszük azt d a c z á r a annak, hogy tudjuk, miszerint az esküdtszék elvileg épen oly jól szolgálthat igazságot, mint a szakbírák, d a c z á r a annak, hogy megengedjük, miszerint az eljárás legombolyítása az esküdtszék mellett rövidebb időt vesz igénybe, és végre d a c z á r a annak, hogy tudjuk, miszerint körülöttünk a müvelt államok egész sora az esküdtszékre alapította bünvádi eljárását. — Az utóbbi körülmény minden esetre oly fontos, hogy annak hatása elől kitérni az európai müvelt államok családjában helyt foglaló államnak, a milyen Magyarország, egy könnyen nem lehet.

Azonban tekintsük azon viszonyokat, melyek között az európai államok nagy része esküdtszékeit a büntügyekben behozta, és meggyőződünk arról, hogy azon viszo-

nyok, azon előzmények, melyek között ezen államok bünvádi eljárásukat létesítették, Magyarországon — szerencsénkre — nem fordulnak elő.

Franciaország és utána a többi államok a forradalom azon korszakában hozták be esküdtszékeiket, mikor a trónok, az abszoluts rendi állam összes kiváltságai romba dültek — mikor a nép souverenitásának nagy eszméje az államhatalom minden ágában érvényesítési tért keresett; és így a félreértett angol esküdtszék roszelemásolásában az absoluts rendi állam szabadságfojtó kiváltságai ellen garantiát feltalálni vélték. — Tehát politikai érdeke szolgálatába lépett az igazságszolgáltatás; nem volt ugyanis a czél az esküdtszék felállításával, hogy jó igazságszolgáltatás legyen, hanem inkább, hogy habár az igazságszolgáltatás rovására is, a politikai szabadság biztosítékot nyerjen.

Igy kerültek az esküdtszékek az alkotmány-chartákba, a mi valóságos törvényhozási szörnnyeteget képez; mert egy igazságügyi intézmény, melynek a viszonyok változával változhatnak kell lennie, feltétlenül lett, melynek mellözése csak az alkotmányváltoztatás óriási apparatusának mozgásba hozatalától tétett függővé.

A „Pécs” tárczája.

Vén fa panasza.

A temetőnek kapuján belül,
 Egy korhadtt vén fa búsul egyedül.
 Hátát a multnak támasztván, fejét
 Szerényen hajtja a jövő elé,
 S miként a koldus nyomorult kezét:
 Egy csonka ágat nyujt az ég felé.
 Így áll könyörgve a jövő előtt,
 Alamizsnáért ostromolja őt:
 Csak egy-két évet, néhány hónapot!
 Hisz alig éltem, alig élvezék,
 Oly korán lenne elporladni még!
 A vén Idő ott ül egy kökeresztben,
 Mohos szakála néha-néha lebben;
 Hallgatva figyelt a fa panaszára,
 S mély síri hangon így felelt reája:
 „Már hány koporsót vittek el alattad,
 Mind megszámlálni te magad se tudtad;
 Ha mindegyikre csak egy levelet
 Dobtál utolsó búcsuszó helyett,
 E leveleknek elég a fele,
 Hogy egész erdő teljék meg vele.
 Baglyok huhognak benned éjszakán,
 S ugy rémlesz a bús éjben mintha tán
 A komor multnak ... mely temetve rég —

Egyik lábesortja kifehérlenék.
 Pályád végezted, el fogsz porladozni,
 S új esemetének fogsz majd helyet adni.“
 Az öreg Idő így szólt, de tovább
 Ekép folytatta a fa panaszát:
 „Mig ifju voltam, sóhajtozva kértem:
 Oly rit az élet, jöjj halál el értem! — —
 Te akkor ujuj lombbal ékesítél,
 S most alig hagysz egy levelkét fejemenél.
 Mig ifju voltam, s lombjaim között
 Madárkák zengtek boldogan, vidáman,
 Hiába vágytam emberek közé,
 Itt kelle élnem e sötét magányban.
 Mikor viharos, esős éjszakán
 Az ég dörgését búsan hallgatám,
 S ha már felhőt elvív a mult regg,
 Szikkadt lábamnál egy koldus vonult meg:
 Az emberekre mondott oly sok átkot,
 Akkor gyülöltem én is a világot; —
 Mert a hasonlók, árvák, üldözöttek,
 Együtt szeretnek, s irak és örülnek.
 Oly kedves lenne most e szent magány,
 Miért, miért kell vesznem ily korán!
 Most látom, érzem az élet becsét,
 Mit az időnek fukar keze ad;
 Mig ifju voltam, boldog nem valék,
 Most boldog lennék, s élnem nem szabad.“
 Az öreg Idő megrázzván fejét,
 Hallgatag ajkán így folyt a beszéd:

„Igy volt, így is lesz mindig veletek:
 Ha ifju korban jól ment sorsotok,
 Ábrándvilágban élt a lelketek
 És a jelennel élni nem tudott.
 De ha a vénség már reszketve lépe
 Ifjuságtoknak korhadtt küszöbére,
 Kétségbeesve futtok ki eléje:
 Ne jöjj, ne jöjj még kegyelemkenyérre!
 Nem gyűjtöttünk még, nem munkálkodánk,
 A legtöbb munka ez tán vár reánk.
 Most dolgozunk. Nincs kisöpörve még a
 Keserü emlék elhullt morzsaléka.
 Kiket gyülöltünk, most szeretjük őket,
 Befogadjuk a szegényt, szenvedőket.
 Nem fecsereljük, mit az ég adott,
 És megbecsülni fogjuk a napot
 Fiam, ne gúnyold az örök hatalmat,
 Mert időt vissza az Isten sem adhat!“
 A böles öreg így szólt, s elhallgatott,
 A vén fa többé választ nem adott:
 A mult emlékek bilincsére verve,
 Mint megkötött rab, áll meg gondolatja;
 Az éji csendre béke, s nyugalom szállt,
 S a vén fa ott állt némán, haldokolva.
 Sötét a hely, a búvós csendességbe
 Hitvallását a természet tevő le:
 Közleg egy ifju, tépve dus haját,
 A csonka ágra felkötö magát.

Kölln Gyula.

De hol vannak ezen kényszerítő körülmények hazánkban? Ha mi alkotmányunk és politikai szabadságunk palladiumát akarjuk keresni, az esküdtszékek felállításában fogjuk azt feltalálni? De egyáltalában található-e oly naiv jágász Magyarországon, ki azt hinné, hogy esküdtszékek által hazánkban — úgy bárhol a világon — politikai szabadságot biztosítani lehet? A hol egyszerű az önkény uralomra jut, ott az, a történelem tanúsága szerint, az esküdtszéknél sokkal erősebb szabadságoszlopok ellentállási erejét is megtörni képes.

Annak oka tehát, hogy az európai államok a polit. hivatás betöltésére mégis a tényleg képtelen esküdtszékekhez oly rohamosan fordultak, abban rejlik, hogy a büntető eljárás és tudomány fejletlensége folytán az esküdtszékek tulajdonították, és avval elválatlan kapcsolatban lévőnek gondolták azon üdvös, szabadság biztosító hatást, mely az esküdtszéktől teljesen függetlenül, a közvetlenség és nyilvánosság alapuló védeljárás rendszernek a következménye.

Ma már mindnyájan tudjuk, vagy legalább tudnunk kellene, hogy a közvetlenség, vagyis az eljárás azon követelménye, hogy a bíró, a vádló, vádlott és tanuknak előtte közvetlenül tett vallomásaiból meritse ítéletének indokait, — továbbá a nyilvánosság, vagyis az eljárás minden egyes mozzanatának a nagy közönség ellenőrzése melletti keresztülvitele; végre a vádrendszert, vagy is az eljárás azon sajátága, hogy a bíró csak bíró legyen, sem vádlói sem védői tisztelet ne vállaljon, és hogy csak a felett, csupán csak a felett ítéljen, a mit a vádló és védő felek kívánnak és a meddig azt kívánják, — teljesen függetlenek az esküdtszéki intézménytől.

Ha tehát az eljárás ezen modern tulajdonságai az esküdtszéktől függetlenek, világos, hogy esküdtszékek nélkül is lehet

ugy az igazság, mint a szabadság követelményeinek megfelelő eljárást létesíteni.

Ezt jegyezzük meg jól, mikor az esküdtszékek behozatala felett tanácskozunk.

Ha ezek szerint a büntető eljárás igazságos jelleme nem függ az esküdtszéktől, akkor ezt az eljárást csak egyik, habár főintézményének lehet tekintenünk, mely azonban korántsem bír oly fontossággal, hogy a különben helyes elveken nyugvó eljárási rendszert a miatt, mert az esküdtszék abban helyt nem foglal, elvetni lehetne.

De engedjük át magunkat egy pillanatra azon ábrándnak, hogy eljárási rendszerünkben az esküdtszék helyt foglaljon, akkor azon nagy kérdés előtt állunk, melyik esküdtszéki mintát másoljuk le — eredeti hazait nem bírván — az angolt, vagy a francziát? Ezek között tudvalevőleg rendkívüli nagy a különbség.

A franciaia hibái európaszerte ismeretesek. — A tény- és jogkérdés rideg elkülönítése iránti törekvés, a ténykérdés feletti döntést kizárólag maguknak vindicáló esküdtök és a bíróság között állandó conflitások forrását képezi. — A mellett a tény ezerféle alakulatai szerint az esküdtöknek feltett kérdések oly számát, és sokszor oly furfangos alakját teszi lehetővé, hogy az elburkolt valódi értelem tekintetében a legképzettebb és leglelküimeretesebb esküdtök észjárását is próbára teszi.

Ez ellen orvoslást keresendők, az angol esküdtszék azon helyes elvére utalnak, mely szerint ott a bíró és az esküdtök egymásra támaszkodva, egy irányban működnek, az esküdtök a bíró kitanítását elfogadni kötelesek és a tény- és jogkérdés felett, egyezsével a büntetéség felett egy kérdésre egy válaszzsal döntenek. (Guilty, vagy not guilty).

De ne kecségtesse magát senki azzal, hogy oly jogintézmény, mely idegen földről hozatott, melynek talaja nem gyökerzék a mult hasonló, vagy legalább rokon intéz-

ményeiben, melyet nem támogat az önkormányzatért lelkesülő néphajlam, melyet nem vesz körül a bírói tekintélyt szentnek és sérthetetlennek elismerő népijellem, mely mellett nem nyilatkozik a székeségességét kimondó közérzet, — ép oly eredményteljesen fogna működni máshol, mint Angliában, hol az hatszázados multtal bír és azonkívül még 11, mondd tízenegy külön ügyekre vonatkozó — mintegy az esküdtszék fájának testvérárait képező mindmennyi külön esküdtszék vesz körül.

Azért mindig az angol jogviszonyok nem ismerésének tulajdonítjuk azt, ha az esküdtszékek ott tanusított jótekonny hatása szempontjából felszólítottunk, e tekintetben Angliát utánozni.

Angliát nem utánozhatjuk, mert Albion földjét összes intézményeivel kellene ide átültetnünk, hogy az angol mintára berendezett esküdtszék úgy működjék, mint ott. Hiszen még a jog nyilvánításának külső alakja is, — a melyre mi igen nagy súlyt fektetünk — az esküdtszéki intézményre való tekintetből oly népszerű, oly érthető és részletes ott, hogy a legkisebb műveltségű esküdt is könnyen megérti annak rendelkezéseit. De olvassa meg valaki a mi büntető törvénykönyvünknek pl. a lopás fogalmára vonatkozó meghatározását, a jogi problémák egész tömkelegét feltalálja abban, — szakképzett jogász nehezen igazodik el rajta, hogy érte meg hát, hogy alkalmazza azt egy szerény képzettségű polgár, mint esküdt?

Erre ezt mondhatják, hogy Anglián kívül egész Európában ily elvont és nehezen megérthető alakban nyilvánul a büntetőjog! — Erre nézve találó válaszuk csak az lehet, hogy épen azért, Angliát kivéve, Európa többi összes államaiban a tény- és jogkérdés képtelen elválasztására irányuló törekvés jellemzi az esküdtszéki eljárást, természetesen, hogy az esküdtök — mert nem érthetik meg a jogot — csak a

Leány ágon

— Beszély. —

Irta: Orion.

A pogonyi pusztán új birtokosának örömnapja volt ma; hosszú évek leforgása óta először itt ismét szemben legkedvesebb barátjával, Kőhalmi Lénárddal.

„De ugyan mondd csak, édes Lénárdom“, szöla, vendége poharát újra megtöltve, „micsoda rendkívüli véletlennek köszönheti tulajdonkép Pogonyi György ezt a szerenését, hogy téged végre-valahára szerény hajlékában tisztelhet?“

„Pihenni jöttem hozzád, édes Györgyöm“, mialatt égő szivarával kényelmesen dőlt végig a karosszékekben, „mert halálosan kifáradtam, még pedig ki sem találtnád, hogy miben? A feleség keresésben.“

„Mit mondasz?“

„Sem többet, sem kevesebbet, mint a tiszta igazságot. Képzeld csak, milyen bögara van egy idő óta édes apámnak, erőnek erejével meg akar háziasítani; mivel a Kőhalmi nemzetségnek én vagyok utolsó tagja, nehogy halállommal az ősi ezimer megfordítottassék koporsóm mellett, hónapok óta nap-nap után egyik kastélyból a másikba hurezol háztűz nézni! A szegény öreg ur azt hiszi, hogy a feleségkeresés oly könnyű, mint vadászatra rándulni ki. Hiába akarínád őt arról meggyőzni, hogy az ilyesmit erőtetni nem lehet, hogy a vonzalom felébredése önkénytelen, úgy szólva a pillanat

műve s ép ott keletkezik, a hol az ember legkevésbé sejténé — ő makaesul ragaszkodik saját nézetéhez. Hogy tehát az örökös zaklatásoknak elejét vegyem, egyszerűen megszöktem hazulról. Most pedig itt vagyok pusztán magányodban, ámbár meg sem érdemeltem, te kemény és hajthatlan ember, hogy telkeresselek. Hát így kellett velem bánnod? Tíz hosszú esztendeig erőt meghaladó küzdelmek között bérlo gyanánt tengődni ezen a birtokon, holott legjobb barátod merő fölöslegben uszik; s az egész idő alatt nem részesítettél volna amnyi örömben, hogy egy járomsziget kértél volna nálam!“

„Édes Lénárd barátom, tudod, hogyha bajaim között már-már esüggődni kezdtem, azon tudat adott erőt a kitartásra, hogy egy ily jó barátom van, mint Kőhalmi Lénárd. De az erkölcsi diadalt végre kivívtam s a mai napon kettős ünnepet ülnék: a te eljöveteled s az én ujdonsült biztosságomért, mert a pogonyi uradalomnak mátl fogva én vagyok az ura.“

„No György barátom, erre már poharat kell emelnem; az oly ember előtt, aki az apák által eltékoztolt ősi vagyont önére jén szerzi vissza s a hosszú küzdelemben szó nélkül deres haju aglegénynyé válik, meg kell hajolnom; azonban addig nem kocintok veled, míg meg nem igazérod, hogy ebben a tágas barátságos házában — rövid idő múlva lakodalmat ülnék.“

„Én és lakodalmat ülni, de már ebből

semmi sem lesz; harminczöt évvel az aggleényi cím már nem is olyan furesa, mint azt te gondold. Én az étellel már jóformán számot vetettem, s a költő szavai szerint — többé nem előre, hanem hátra szoktam nézni!“

„Hát ez a sok nyiló virág itt körülünk? Az egész ház egy paradicsom kert, talán azt akarod velem elhitetni, hogy azt saját kedvedért ápolod?“

„Tudod, egykor, régen, talán már nem is igaz, az én szívemnek is volt egy története; mióta az asszonyi hűségben csalódtam, virágápolóvá lettem.“

„Úgy hát a sok jó között még a csalódon is keresztüli kellett esned; és persze ezt is csak most tudom meg. No legalább intő példaul szolgáljand eseted; nem hiába üzött valami balsejtelem, bizony még én is megjárhatnám. Azért nem is akrok többé hallani a házasságról — vége a háztűzésnek! Beszéljen az öreg ur, a mit akar, én maradok a régi s ezentul kizárólag hazafiúi és nagybirtokosi kötelmeimnek élek.“

„Ezeket betölteni még marad elég időd, édes barátom. Legalább, a mig nálam léssz, vígan fogjuk tölteni napjainkat. A házassági szándékot sem kell oly hirtelen elvetni, mert a vonzalom, miként magad mondád, gyakorta ép akkor és ott keletkezik, a hol azt legkevésbé sejténők. De most, mint a ház szokásaihoz alkalmazkodó vendég, bízzad magadat rám; a zajos társaságot, tudom, nem szereted, de holnap elviszlek

tény felett ítéljenek; — épen azért ezen képtelenség szülte visszasságok folytán európai most már a panasz az esküdtzések ellenében, és épen azért végre egyetlen egy európai esküdtzék sem nyújt — ismét Anglia kivételével — több garantált büntető igazságszolgáltatás szempontjából, mint a tudományosan képzett, függetlenséggel körülhatárolt szakképzett bíróság.

Specialis hazai szempontból felvetve az esküdtzék kérdését, ez ellen a lehető legerősebb igazságügyi, — igazságszolgáltatási érdekek harcolnak — nevezetesen, vagy oly esküdtzék alakulna, melynek tagjai némelyike nem értené a vádlott nyelvét, — és így tolmáchoz kellene folyamodni; s ez előlné a közvetlen séget; — vagy mindenesetben a vádlott nyelvéhez mért esküdtzékelt kellene összeállítani: és ez — gondoljunk a fanaticus nemzetiségekre — igen sokszor a z igazság rovására működnek; — vagy valamely — minden bizonynyal a magyar nyelv tudása az esküdttszág cenusát képezné; a mi ellenkezne az esküdtzék lényegével, mely nem kaszt- vagy kiváltságon — milyen lett volna az 1843-ki tjavaslat készítőinek kisebbsége által czélba vett is — hanem legterjedtebb alapon — népbíróság czimének megfelelő alapon kell, hogy nyugodjék.

Végre még egy igen fontos körülményt kell megemlítenünk, melyet az esküdtzék kérdésének megítélésénél hangsúlyozni el nem mulaszthatunk; mely nemzetgazdasági viszonyokkal áll kapcsolatban, de kiváló igazságügyi hatással bír.

Mi azt hiszük ugyanis, hogy az esküdtzék bezsátala és működése nem talál nehézségekre oly államokban, melyekben a nemzeti munka több körei, melyek munkásaiból toboroztatik az esküdttagok nagy tömege — a fejlődés oly magas fokán állnak, hogy a munkavezetés nem annyira az egyén személyes jelenlétét, mint inkább

szellemét veszi igénybe; mely esetben több szabad idő felett rendelkezvén, az esküdtzeket qualificált egyesek a bírásokodás időrabló teendőire nézve elegendő készséget fognak tanusítani, — a mi nyugodt lelkiismeretes megfontolásnak és így igazságos ítéletnek elengedhetlen feltételét képezi. — Még ott is, hol a nemzeti munka csak igen szűk körben fejlődik mint pl. Oroszországban, szintén kedvezőbb a talaj az esküdtzékre, mert ott a bírásokodásra való készség a tételesség megtörésében birja motívumát.

De a hol — mint nálunk, a nemzeti munka az általános fejlődés kezdetén van, a hol tehát a munka vezetés nemcsak az egyén szellemét de egyenesen személyes jelenlétét megköveteli, ott az iparos, a kereskedő, ugy a földmivelő, — a legtermészetesebb indokok alapján — legkevesebb készséggel sem bir esküdti feladattal teljesítésére, — a mi könnyelmű ítélethozatalnak és így megbízhatlan igazságszolgáltatási állapotnak képezi forrását.

E lap hivatásánál fogva — fejtegetésünk alkalmából felmerülő számtalan ide tartozó kérdés további méltatásába nem bocsátkozhatunk. Az eddigiek után, midőn a pécsi ügyvédi kamarát az esküdtzések tárgyában megindítandó eszmecsere alkalmából üdvözljük, még csak arra kívánjuk figyelmeztetni, vegye véleménye végmegállapításánál fontolóra azt, hogy az esküdtzéknek multja — Magyarország on nincsen, jelene az európai államokban is ingatag és jövőre a munkamegosztás nagy törvényénél fogva általában véve bizonytalan, minden tekintetben experimentum volna az. Pedig az experimentumok ugyis már majdnem megfojtják igazságügyünket.

Hirdetmény. Pécs szab. kir. városi cattersteri bizottsága részéről köztudomásra hozatik, hogy a földadó szabályozásáról szóló 1876. évi VII. t. cz. némely

intézkedéseinek módosítása tárgyában hozott 1881. é. XL. t. cz. 6. §-ának értelmében összeállított járási fokozatokat és osztályba sorozási munkákat, a mivelési ág és munkaterek kimutatását, a m. kir. catasteri igazgatóság elkészítvén, azokat községi catasteri bizottsághoz oly czézből tette át, hogy az osztályonkinti tisztá jövedelem megállapítása és mintaterek helyességére nézve felmerülhető és egyesek által is adható észrevételeket mai naptól számítandó 25 nap alatt bejelentse. Ennélfogva ezen földadó kivételének alapjául szolgáló munkák a városi pénztári hivatalban közszemlére kitétetnek — s hogy a földadó az igazságnak megfelelőleg végleg megállapíthatassék, tisztelettel felhivatik a birtokos közönség, hogy azokat a hivatalos órák alatt betekintvén, — a netán tapasztalt észrevételeket a pénztári hivatalban írásban, — esetleg alulírott nál Apáca-utca 17. sz. házban, naponta d. u. 3—5 óráig szóbelileg adja elő. Kelt Pécsen, 1883. január hó 22-én. Egry József, mint a községi catast. bizottság elnöke.

A pécsi kereskedelmi és iparkamara követező közleményt küldte lapunknak: A magyar államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint intézkedés tétetett, hogy végleges díjszabás megjelenéséig a budapest-pécsi vasut állomási, továbbá a duna-drávi vasut Dombóvár állomása között egyrészt, másrészt pedig budapesti pályaudvarunk, nemkülönbön központi hálózatunk és ahhoz csatlakozó pályák állomási között, továbbá Dombóvár (D-D.v.) és a budapest-pécsi vasut állomási egymás közti forgalomban a küldemények közvetlenül rovatoltassanak. A Dombóvárra szóló közvetlen díjtételek aképen vannak képezve, hogy a budapest-pécsi vasut Uj-Dombóvár helyben állomásra érvényes díjtételekhez: gyorsárunknál 10 kr., teherárunknál 5 kr., továbbá a 2. külön díjszabás és I., II., III. és V. számú kivételes díjszabásoknál 4 kr. hozzáadott. A küldeményeknek Dombóváron való fel-, vagy kirakására nézve, valamint azok kirakásáért esetleg fizetendő

oly helyre, a hol bizonynyal jól fogod magadat érezni. Van nekem itt Babófalván egy öreg szomszédom; ily eredeti különczöt, mint az öreg Csáthi Babó László, még nem ismertél. Ő még a boldogult atyám korabeli tönkre ment nemes, vagyonát pazar ücsesnének könnyelműsége miatt veszté el, s a Csáthi Babók ősi kastélyából a hajdani ispánlakba kellett átvándorolnia. De a kedves öregnek mindemellett örökifju kedélye még mindig a régi, valódi troubadourja az elmúlt időknek, ki még most is dalban és szép hegedűszóban siratja a letúnt kedves hajdant.

„Legyen, édes Györgyöm, ha ugy akarod. En a régi embereket mindig szerettem; tehát holnap, ha az utiport egy kissé leráztam, átrándulunk Babóra.”

Az est hátralevő részét a két jó barát fesztelen beszélgetésben tölté el. Köhalmi Lénárd délezeg természetével, classicus szabású vonásaival a feltűnő jelenségek egyike volt. Pogonyi György mindezen kiváltságokkal nem dicsekedett, vele nem mérközhetett; szürküllő torzomborz haja, naptól, vihártól lefeggett arca — a szépségre igényt nem tarthatott; csupán nyílt barna szemében volt valami kedvesen vonzó, ami férfias arcának derült, bizalmat keltő kifejezést kölcsönzött. Ifjabb éveiben a sors egy kissé megleckézettette. Ősei, hogy a régi hirnevet fentartsák, addig üzték a magyar vendégszeretettel járó gondtalan életet, míg a büszke ház

föltött egy nap megütötték a dobát s neki vagyontalan bujdosó gyanánt kellett az élettől szembe szállnia. S mert a szerencsétlenség ritkán jár egyedül, választott menyasszonya is elhagyta az elszegényedett vőlegényt s férjhez ment egy gazdag emberhez. A keserűség és dacz hevében fogadtat tön, hogy mindaddig küzd, míg apai birtokát visszaserzi; Az ősi birtokot kivette bérbe, dúsgazdag barátja segélyét is visszautasítva — addig küzdött, míg végre büszke öntudattal ünnepelheté meg munkássága diadalát.

„En akár reggelig is elülnék melletted, kedves Lénárdom, ki nem fogyok az örömből, hogy nálam vagy” — szólott György, — „de a fázastó nap után, melyet a forró augusztusi időben vasuton töltöttél, szükség lesz nyugalomra.” — S ezzel a kertre nyíló, számára izléssel berendezett szobába vezetete, még egyszer körültekintve, nem hiányzik-e valami, míg éjszakát s szép álmokat kívánt vendégének.

Másnap alkonyat felé, leküzdve Lénárd utazásúlté főfájását — a mint elhatározták, átsétáltak Babóra.

A falutól néhány puskalövésnyire, szép arnyas füzes közepén állt a kis ispánház, hova a két jóüzien beszélgető barát léptéit irányozá. György, mint a ki a járást ismeré, fölnyitá az alacsony zöld kaput s barátját előre bocsátá. A belépőt kellemesen lepte meg a feltárult falusi kép. A fehérre

meszelt ház falán gonddal ápolat folyondár kusztott fel; az udvar közepén vöröstre festett ducc foglalt helyet, melyen zugó-bugó galambok hajlongtak, alatta pedig óriás búbos jérczék, sarkantyus kakasok tarkálló serege nyüzsgött. Az egész ház tája a rendnek és csinnnek kifejezése volt. Lénárd vissza-vissza nézett — míg előre siető barátját követte.

A benyíló két szemközti ajtó az első és hátulso szobába vezetett. A látogatók az elsőbe nyitottak be, az volt az öreg ur szobája. Benn a szoba falain időbarmított rámaikban egymással szemben függött a négy évszak képe; a fiokos bór diván felett lógott a kakukkos óra, az ablak közelében a jobb időket látott értékes fegyver s az oroszálantalon álló széles kályha mellett a nemzedékről-nemzedékre szálló karosszék foglalt helyet. Ebben álmodoztatott most is, télen-nyáron egyre viselt sárgás kabátban, vállig erő hóféhér fürteit bojtos török febbe szorítva, kőszvénybántott bogos kezében öblös tajtpipát tartva — Csáthi Babó László.

„Nini, uramfi, hisz ez Pogonyi György” kiáltott örömmel, félre téve pipáját s a belépők elé sietve. — „Hol veszed itt magadat, édes ücsöm? Hisz egy idő óta ritkább vagy nálunk, mint a fehér holló!”

„Régi bűneimet jövök jóvá tenni, kedves urambátyám” — szólott György, meg-rázva az öreg ur kezét — „s egyszersmind

illetékekre nézve helyi díjszabásunk határozmányai mérvadóak. Pécs, 1883. évi január hó 25-én. A kamara elnöksége.

Országgyűlés.

Tisza Kálmán nagyfontosságú kijelentését a katolicus kérvény feletti vitából — mult számunk ígérétéhez képest — ide iktattuk:

„En azt hiszem, igen tisztelt ház, hogy Magyarországnak sok bajai között egyik ereje, támasza, szerencséje volt, hogy hamarabb, mint a legtöbb országban másutt, megszűntek a vallásos küzdelmek, a surlódások a felekezetek közt. En ezt olyasminek tartom, a minék megőrzése, még ha itt-ott áldozatot is követel, kötelességünkben áll. (Élénk helyeslés.) Bátran merek reá hivatkozni, hogy ott, a hol mint felekezeti ember voltam érdekelve, nem egyszer kisebb, néha valamivel nagyobb bajok esetén is ezen szerintem majdnem mindenek fölött álló hazai szempont alapján intettem, kértem az illetőket, tanácsoltam az illetőknek, igyekeztem, ha olykor meg is támadtak érte, elmondani, hogy hisz utójára, ha nincs is meg a teljes vallásegység és viszonyosság minden postulatuma, szabadságban, nyugalomban, békében élünk és kisebb bajok miatt nem szabad a hazára nézve oly fontos egyetértést a felekezetek közt megingatni. (Élénk helyeslés.)

Épen azért, mert ezt akkor ott tettem és teszem, a magam részéről azon kérésint intézem a házhoz és e ház által — ha szabad — a haza minden fiához, hogy vegyék gondolóra ennek nagyfontosságát, vegyék gondolóra azt, hogy könnyű a követ megindítani, de hogy hol végzi az gördülést, azt kiszámítani igen nehéz. (Hosszan tartó, általános élénk helyeslés) és a helyett, hogy, mint Göndöcs képviselő ur tevé határozati javaslatával, fel akarunk idézni köztünk oly kérdést, melyet csak a névni kell megnevezni, hogy mindenki ráismerjen: a reversálisok kérdését, (Ugy van! ugy van!) mely már 48 előtt heves vitákat idézett fel, melyek oly ékesszólással és oly hévvel vitattattak egyik és másik irányban, de a melyeket akkor ép úgy, mint 68-ban az illető törvényhozók bölcsesége elalattott, találhatnak azok megoldási módot máskép. Az ily kérdéseket feleleveníteni, legyen az

akár úgy, mint 48 előtt is történt, a szabadelvűség nevében, oly eljárás, a melylyel megindulhatnak oly viták és felekezeti ellentétek, a melyeket felidézni bizonytalan nem akar, de a melyeket visszatartani nem bír. (Általános élénk helyeslés.)

En a magam részéről is azt hiszem, mindnyájan elismerjük azt, hogy egészben véve Magyarország főpapsága és klerusa mindig tudott hazafias lenni, mindig tudott, a körülmények szerint a hazafias követelményeinek más irányban véleményeivel szemben kötelese áldozatot is hozni. De meg is van, uraim, ennek a jutalma. Mert nézzünk szét Európában, nézzük meg a tisztán katolikus államokat is: van-e klerus oly helyzetben, mint a magyar? (Élénk helyeslés. Ugy van!) Uraim! En örülök, hogy ez így van. En óhajtom, hogy megtartsa ezt a helyzetét, de méltóztassanak elhinni, ha a felekezeti kérdések egyszer megindítanak, ezt a helyzetet nincs ember, a ki meg fogja tarthatni. (Hosszantartó, zajos helyeslés és éljenzés.)

Január 22-én Ugron Gábor emelt szót, hosszasan bizonyítva, hogy a „katolikus sérelmeket”, ő, mint katolikus nem tartja a katolikusok sérelmének. A vadházasságok kérdését nem lehet egyoldalul megoldani, mert különféle politikai törvények és társadalmi viszonyok által mozgíthatnak elő, ilyen az unjencozási törvény, s ilyen hazánk földművelési viszonyainak természete. A községi iskolák intézményét úgy is, mint hiánypótlást, úgy is, mint versenyző és ösztönző társat a felekezeti iskolák mellett helyesnek találja. A szabadkőművesek társulata miniszterileg megerősített alapszabályokkal bír s nem titkos társulat. Szóoló egyenesen a jezsuiták társulatával hozza a öket párhuzamba. A vegyes házasságokban született gyermekekre nézve az 1868: 53. t. cz. intézkedését helyesli, mert szerinte ez a család belső békéjét biztosítja, s hosszasan fejtegeti, hogy a kérvényezők, s a mellettük felszólalt Göndöcs álláspontja a kath. enyház álláspontjának meg nem felel. A polgári házasságban a kath. egyházra nem lát veszedelmet, a kath. vallási alapokat pedig mindaddig, míg a kath. egyház autonómiaja szervezve nincs, nem tartja kiszolgáltatandónak, mert az mostani körülmények szerint megszűnnék kath. vagyon lenni, hanem egy ellenőrizetlen kleri-

alis vagyonná lenne. Felfogása szerint tehát katolicizmus és klerus egymástól különböző, sőt esetleg egymással ellentétes érdekiek lehetnek.

Irányi Dániel nem tagadja meg a kérvényezés jogát a hath. klerustól, mert e jog minden polgárt megillet, de elítéli a kérvények szemrehányó, sőt fenyegető hangját. De a mit másoknál elítél, maga ugyanazon hibába esik, mert egész beszéde sem egyéb, mint hol nyílt, hol leplezett, de folytonos fenyegetés. Megrója a kormányt „gyengeségét, habozását, dédelgetését” a kath. klerussal szemben, mely dús gazdag, tehát nem is lehet sem mi kívánni valója. Egész beszéde kettő körül forog: a jóllakottak és az éhesek politikája körül. Jól laktál, hallgass! ebben álljon szerinte a kath. egyház politikája, míg az éheseket szimatra vezeti, elbeszélvén, hogy más államok hogy tették kezüket már régesrég az egyházi javakra, s a magyar papok mennyivel dúsabbak, mint a külföld szegény papjai.

Ha Irányi a felekezeti gyűlölködés ellen s a közbéke érdekében akart beszélni, akkor többet ártott, mint használt. Szavai inkább illettek egy demagoghoz, mint egy fennálló jogokkal és tényekkel számolni tudó államférfihez.

Mocsáry ép úgy tul lőtt a cézlon, midőn gyanúsította a magyar klerust felforgató törekvésekkel, s „támadással egész tábor részéről, zárt sorokban, az egész vonalon.” Szerinte a szőnyegen forgó kérvény nem egyebek, mint „a reakciónak vakmerő támadása a szabadelvűségnek mindazon vívmányai ellen, amit 48 óta törvénybe iktattunk.” A mondas nagy, de nem valami érőhítűségről tanuskodó. Olyan ingatag alapon állanak tehát nálunk a szabadelvűség összes vívmányai, hogy néhány országgyűlési kérvény rájuk nézve komoly veszedelem?

Ne tulozzunk, ne igazságnak. A kath. kérvények beadása hiba volt, s alkalmazható rájuk az egrí érsek mult évi okt. 25-én tartott beszédének azon része, mely az egyház jogainak megvédése körül kárhoztatja az avatatlanságot, mert csak veszélyeztetni az ügyet mely más kezekben győzelemre juthat, kárhoztatja a tulbuzgó vezérked, hetnemséget, s azon elfogultakat, kik türelmetlen szűkkeblűséggel többet ártnak a szeretetnek, mint használnak az igaz-

magammal hoztam jelenleg nálam időző kedves barátomat — báró Köhalmi Lénárdot.”

„Legyen üdvöz, kedves báró ur,“ mondá az öreg ur szívélyesen, „bizony nagy esemény most énnálam az ily fővárosi látogató; de ha már megörvendeztettek, innen nem is szabadulnak egyhamar, ez este vendégeim maradnak; az ily öreg legénynél a mulatság ugyan már nem olyan zajos, mint a fiatal-ság körében — de azért a jó kedvnek itt sem leszünk hiájával.”

Azután felnyitá egy oldalajtót s bekiáltott a konyhára:

„Aranka lelkem, kedves vendégeink vannak, hamar jó vacsorát; töpörtös turos galuskát; a peccenyét meg majd én hirtelenbe...!” S ezzel előre biczegve, föl-rántott egy ablakszárnyat, bogos ujjával vátas kabátja zsebébe nyult s csalogató lágy fütty kíséretében magot szórt ki az udvarra, majd lekapta a fálról az ékes, ezüsttel kirakott puskát, öblét az udvarra irányzá, félszemét összehúzta, az összefutott eszibéke célzott s durr... kettő, három, négy, gonosz nem sejtő szárnyas rángatózva terült el a sárgea homokon. Egy meztlábos kis parasztleány a konyha felől hirtelen a haretéren termett s nevetve szedte kötényébe az elvérzetteket.

Lénárd báró ámulva nézte a jelenetet, György pedig csak mosolygott. Az öreg ur azután sarkon fordulva, a kilött fegyvert

szegre akasztva, gazdag pipatoriumából két ezüst kupakot tajtékol, a gyönggyel himzett dohányzacskóval együtt az asztalra helyezett s vendégeit ülésel kínálta meg. A tágas szoba lassankint gomolygó füsttel telt meg, a három férfi élénk beszélgetésbe mélyedt.

„Édes urambátyám“ — mondá Pogonyi György, az öreg ur beszédét félbeszakítva, — „az én Lénárd barátom az udvar tája által egészen el van ragadtatva, a nagyvárosokban ő az ilyes látványhoz nem igen volt szokva.”

„Nem az én érdemem, kedves báró ur; ennek a háznak az én hugom Aranka a szeme fénye; bizony ha két év előtt jött volna ide, majd más karban találta volna, — valóságos jeruzsalmi pusztulásra mutatott itt minden. Ez a gyöttrő köszvény engemet néha hetekig is a karosszékekhez lánczolt; én bizony már sem ez előtt, sem most nem sok hasznót hajthatok a konyhára s bizony voltak idők, a mikor a háztartásban már nagyon szorult a kapeza; de mióta szegény Károly öcsém meghalt s Aranka lánya hozzám költözött, ujjá született itt minden! — A mint a düledező ház faláról, az enyves papíral beragasztott ablakokról észrevette, hogy öreg nagybátyja lejtőn áll, — azonnal készen volt tervvel és tanácsal; akartam vagy nem akartam, itt a portán baromfi tenyészdét állított. Azóta ládaszáma gyűjti a tojást, neveli az apró szárnyast s

ha fogyatékán van a pénz, készletét beviteti a városi piacra s eladja. Látja kedves báró ur, remeteségemben szenvedélyes tyukászász lettem; de hogy azok valaha az én udvaromból piacra kerüljenek s a régi Babóház utolsó sarja, az egyetlen leány, pár forintért alkudozzék felettük, — azt soha sem hittem volna. Most pedig még nagyobb tervei vannak, ő is úgy akar tenni, mint itt György öcsém s el van tőkélve, hogy mindaddig küzd, míg ősi örökét önjerején vissza nem szerzi.

„Babón és a pogonyi pusztán ily uttörések az előítélet ellen, már nem rendkívüliségek, uambátyám“ — szól közbe Lénárd báró, midőn Laci bácsi szemeit megvédésülni látja; — „György barátom is megmutatta, hogy megküzd az étellel, idegen segítség nélkül, a jég hátán is; miért ne tennék hasonlólt leányágon a Csáthi-Babók is!”

Az öreg ur arca a báró ezen megjegyzésére kiderült; épen felelni akart, midőn az ajtó hirtelen megnyílt s könnyű nyári ruhában, kipirult arccal a küszöbön tennett A ranka.

(Folytatása következik.)

ságnak. Hiba volt e kérvényeket beadni, mielőtt gondoskodva nem volt olyanokról, kik a más formában szövegére hozott egyházi kérdést másképp tárgyalták és védelmezték volna, mint jó Göndöcs Benedek tevő. De még nagyobb tulzása estek azok, kik a helyett, hogy a kérvények ügyét való értékére lesszállították volna, a szabadság nevében kulturharezra tüzelték a kormányt, az egyenlőség nevében az egyházak elvételét emlegették, a hazafiság nevében pedig felforgató törekvésekkel vádolták azon magyar kath. klerust, mely hazafiság dolgában egy nemzet klerusa által sem engedí magát megelőzteni. Ez lett a sokoldalú tapintatlanság fanyar gyümölcse, melyről méltán kérdezhettek magunktól: kellett ez nekünk? Szóltattak még a tárgyhöz V i d o v i c h György, br. P r ó n a i Dezső és T i s z a Kálmán, ki a felzudult szenvedélyeket korlátaik közé utalta és ismétlé: „gondoljunk meg mindnyájan és gondolják meg a házon kívül, hogy a hazafiság elleni legnagyobb bünt követik el azok, kik, ha nem akarva is, ha öntudatlanul is, felidéznek oly vitakérdéseket, melyek talán még most káros hatás nélkül elenyészhetők, de ha ismétlődnek, az eredmény az lesz, hogy nem nyer sem egy, sem más felekezet, de veszt közös anyánk, a hazá.”

Végül szavazásra kerülendő a dolog, a kérvényi bizottság határozati javaslatát Göndöcs és Rossival kivételével az egész ház elfogadta, Göndöcs határozati javaslatát pedig, egy hang híján (Göndöcs) elvetette. A függetlenségi pártvezérek nyilatkozatai mindenesetre tanulságosak azon papoknak, kik a mult választáskor szavazataikkal e párt győzelmét előmozdítani siettek.

Ezután a t a p o l e z a i kérvény kerüli tárgyalás alá, mely a zsidó emancipációt eltörölni kéri.

Berzevicz y Albert előadó a kérvényi bizottság határozati javaslata szerint, a kérelmet a ház által figyelembe vehetőnek nem találja.

Istoezi a zsidó kérdés végleges megoldását magam sem tudja, azt megérleli a jövő, de erre első lépésnek az emancipáció eltörlését tartja.

V e r h o v a y egy hét pontból álló határozati javaslatot ad be a zsidó vallás reviziójáról, iskoláik gyökeres kiirtásáról, anyakönyveik pontos vezetéséről, bevándorlásuk meggátolásáról, az italmérségi jog, váltóképeség korlátozásáról, s az iparviszonyok rendezéséről.

O n o d y az emancipációt veszedelmesnek tartja. Minden bajunk kuffeje a zsidó.

S z a l a y pártolja a kérvényi bizottság javaslatát is, Verhovayét is, az emancipációt helyesli, de a zsidókat is veszedelmeseknek tartja.

A zsidók mellett szólaltak fel: M o e s á r y, Irányi, Jókai, Herman Ottó és T i s z a Kálmán.

M o e s á r y tartalom nélküli frázisokkal lépett fel. Eleinte tagadta, hogy nálunk zsidó kérdés létezik, később „a legsötétebb reakció szövege” ellen menydörögte a függetlenség, szabadság, jogegyenlőség jelszavait, melyeket zászlóján magasan lobogtat, tévén az az ő hitének ágazatait. De az ilyen szövegek előtt nem omlanak el az antisemitizmus falai. Több szerencsével küzdött Irányi, de nem a hétfői, hanem a keddi Irányi. Ezen keddi Irányi a felekezetek békéjétől áthatva mutatott a veszőlyre, melyet a türelmetlenség okoz és óriási igazságtalanságnak tartja a maradtott és törvény által biztosított és fél emberöltőn át élvezett jogokat egy fajtól, vagy felekezettől megvonni. E emancipáció eltörlése nagy bajokat fog előidézni, s ezeket Irányi meggyőző erővel válaszolja, s az ellene felhozott érveket megsemmisíti. J ó k a i ismét szónoki erejének egész teljességével harezolt az emancipáció mellett.

Mig Irányi a zsidó kérdés megoldását egy vallástételeiket revideáló zsidó kongressusban, polgári házasságban, a telepdedési engedélyek megszorításában találja, addig Jókai a zsidónak munka, takarékoság és vállalkozói szellem tekintetében való utánzásában keresi.

A nép mindig hajlandó bajainak okát másutt keresni, mint önmagában. A nürnbergi keresztetek is ezelőtt 700 esztendővel jobb tanács hiányában egy lud után indultak, s miután ez őket véletlenül a zsidófertályba vezette, legyilkolták a zsidókat. Fogunk-e mi ismét 700 év után egy lud után indulni? A Talmud alapján nem lehet tárgyalni a zsidó ügyet, mint nem lehet a 7—8 száz éves törvények után a mai Magyarország felől ítéletet hozni. H e r m a n Ottó a baj forrását a zsidó Vorberek elmaradottságában, s a vallás mysticus homályosságában és exclusiv természetében keresi. Szükségesnek tartja, hogy egy zsidó kongressus a vallásból kiküszöbölje a korszerűtlen, Vorbeterül csak művelt magyar zsidók alkalmaztassanak, s az emancipáció a zsidók részéről is közeledéssel viszonyoztassék, a műveltebb zsidók pedig ne hagyják magukra elmaradottabb hitsorsosaitak.

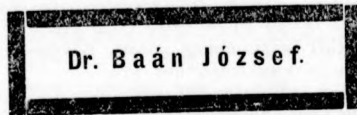
T i s z a Kálmán utal azon elmondásra, hogy a zsidókat egyszer hitsorsosaik elhagyásával, máskor azoknak tulzott pártolásával vádolják. A zsidók törvényeiből a korszerűtlen épügy figyelmen kívül hagyatik, mint más elavult törvények. Izgatni bármely faj, vagy felekezet ellen: hiba; de izgatni úgy, hogy ha a nép bajba megy, az izgatók elbujnak, ez férfiatlan. Ez a legesenyebb demagogia.

A kérdés nem annyira zsidókérdés, mint a jogegyenlőségnek és a fajok közötti jó egyetértésnek kérdése. Hibáztatja, ha az egynehány ember által könnyelműen megindított mozgalom, mely annyi, mint vihar egy pohár vízben, akár keresztényekre, akár zsidókra társadalmilag hat, de hogy aztán épen azok vádaskodjanak, hogy az izraeliták nem akarnak velünk társadalmilag egybe forradni, akik izgatnak az összeforradás lehetősége ellen, az már mégis az igazság leggyengébb fogalmával is ellenkezik.

Végül nem hagyhatjuk említés nélkül, hogy a nap izzalmait ismét újabb botrányokkal gazdagították az ülésszaknak úgy sem szegény krónikáját. H e v e s z ó v á l t á s után Istoezihoz Irányi segédeit küldte el Majd, ha végeztek, megint folytatják a tanácskozást, miért oly izgatott a nép, és mi módon lehetne csillapítani?

Nem jut e itt önkénytelenül eszünkbe a „Fliegende Blätter” iszákos orvosa, ki mámorában a beteget helyett saját üterét tapintva, felkiáltott: „Hisz ez a fizkő részeg!”

Az országgyűlési tárgyalás folytatása január 27-re halasztott.

Dr. Baán József.

B a á n József pécsi prépost-kanonok, a szépművészetek és bölcseszett, s a hittudományok tudora, — hosszas betegeskedés után, e hó 24-én esti 6 óra után 62 éves korában jobblétre szenderült. Közkezdveltségénél fogva széles körök fájdalmas érzettel vették elhunytá híret, mert benne a pécsi egyházmegye a klerusnak egyik tudományosan művelt jeles tagját, a társadalom pedig, mely őt szerette és tisztelte, de melyhez ő is jöszivőségének teljével vonzódott, egyik tevékeny polgárát veszítette. — Született 1821-ben, pappá szenteltetett 1844-ben. Az egyházi működés terén, melyen irodalmilag

is foglalkozott, 1847-től fogva szentszéki tollnok és jegyző, 1851-től a görög nyelv tanára és tanulmányi előjáró, 1855-től a bibliai tan tanára, 1850-től a hittudományi kar seniorja, könyvtárnok és tiszteletbeli udvari káplán, 1860-tól szentszéki ülnök, 1865-től a szentszéknél szegények ügyvédje, 1866-tól kanonok és szentszéki ügyész, 1870-től székesegyházi örkanonok s az egyházmegyei árvalház kormányzója volt. Egyházi elfoglaltsága nem tartóztatta őt vissza, a közpolgári téren is lehető tevékenységet kifejteti. Tagja volt a megyei törvényhatósági bizottságnak, s alig volt küldöttség, melynél az ő közreműködése igénybe ne vétetett volna; különös előszeretettel ténykedett pedig a gazdasági egyesület céljainak előmozdítása körül. És e tettűs életpályán érintkezése udvarias, rokonszenves, megnyerő, s épen ezért közbizalmat gerjesztő volt. Elhunytával a magyar ősi érényű vendégszerető házigazdák sora is ritkult. Jó emlékét tetézte még azzal, hogy végrendeletében több rendbeli jótékony intézkedéseket is tett.

Temetése ma szombaton, d. e. 10 órakor lesz, beszentelés után földi maradványai a székesegyház egyik sírboltjában fognak nyugalomra elhelyeztetni. Maradjon emléke közöttünk! Áldás hamvaira!

H i r e k .

Gyászlapok. A következő gyászjelentéseket vettük: A pécsi káptalan saját, és a nagyszámú rokonság nevében, mélyen megsomorodott szívvel jelenti, hogy Nagyságos és Főtisztelendő B a á n J ó z s e f, Székesegyház külvüli szent Miklósról címzett prépost, székesegyházi örkanonok, t. udvari káplán, a székesegyházi árvalintézet kormányzója, zsinati vizsgáló, a sz. sz. m. m. és bölcsészett tudora, hittudor, szentszéki ülnök, a tudományosan művelt, szelidlelkű, szigorúan egyházi szellemű, feddhetetlen életű pap, szerető és szeretett kartárs, példásan türt hosszu, fájdalmas betegség, és a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után, f. hó 24-én esti 6 órakor, életének 62-ik, áldozarságának 39 ik évében az Urban elhunyt. Az Istenben boldogultnak lelki üdvéért az engesztelő szent Mise-áldozat f. hó 26. reggeli 9 órakor fog a Mindenhatónak a lyciumi templomban, mint ideiglenes székesegyházban bemutattni; hült tetemei pedig f. hó 27. délelőtti 10 órakor helyeztetnek el a székesegyházi sírboltban örök nyugalomra. Az örök világosság fényeskedjék a kedves emlékü elhunytak! — Alulírottak szomorodott szívvel jelentik saját és a széleskörű rokonság nevében szeretett felejtetlen leányuk, illetőleg nővérük, sogornője és nagynénjük L i k l I r m á n a k, folyó 1883. évi január hó 24-én este 7¹/₄ órakor a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után, éltének 30-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei f. hó 26-án, délután 4 órakor fognak a plébánia-utca 7-ik számú házban beszenteltetni, és innen a budai külvárosi közsírkertben örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig január hó 27-én, reggeli 9 órakor fog a belvárosi plébánia templomban a Mindenhatónak bemutattni. Mely végtiszteltetre az elhunyt rokoni, barátai és ismerősei tisztelettel meghívattak. Pésett, 1883. évi január hó 24-én. Aldva legyen emléke! L i k l J á n o s, pécsi takarékpénztári ügyvéd és neje szül. B l a u h o r n K a t a l i n, mint szülők. L i k l A r a n k a, férjezett Szily Jánosné, Ilona, mint nővérek. Szily János, mint sógora. Szily Erzsike, Mariska, Terka, mint hugai.

A „Pécsi Dalárda” a mai hangversenyen következő három műdarabot éneklé: Anyanyelvem, Engelsbergtől, Vineta Abt-tól és a.) Te vagy te vagy barna kis lány b.) Arválnyhaj Wachauer átírása szerint. Ekép módosul az előbb szerkesztett műsor.

A budapest-pécsi vasnt részvénytársasága a jövő hó folyamán fog megalakulni, — mint halljuk — 15 millió forint alaptőkével. Az új részvénytársaság vezérigazgatójául a P. L. szerint Kellemfy, a pécsbarasi vasut volt igazgatója, van kiszemelve.

Nyilvános köszönet s nyugta. A f. hó 13-án megtartott jogász bál alkalmával felülfizettek: Szily Jeszenszky Ilona bálánya 200 frt; Percezl Miklós főispán 20 frt; Dr. Kovács Zsigmond püspök, Dr. Pollák János, br. Prandau, Garreisz József, 10—10 frt; Erreth János, 7 frt; Dr. Kohárits Károly, 1 drb. cs. kir. arany; Dobzsay István, Zsinkó István, Girk Alajos, Baán József, Aidinger János, br. Bezsán János, Dr. Hölbling Miksa, Dr. Mutschenbacher Victor, Dr. Schaurek Bódog, Dr. Bors Emil, Dr. Lukács Adolf, N. N., Danitz K., Hinka László, Németh József, Tibiassy József, Ribay Ferencz, 5—5 frt; Lammer Frigyes, 4 frt; Jeszenszky Ferencz, Szeifricz István, Mendlik Agoston, Rézbányai János, 3—3 frt; Laubheimer Ferencz, Dr. Szeredy József, Dr. Kopcsányi Károly, Nádossy Kálmán, Szikszay János, Zsolnay György, Fekete Mihály, Szuly János, Dr. Erreth Lajos, Dr. Johann, Klein Jakab, N. N. 2—2 frt; Lickl János 1 frt. Midőn e felülfizetéseket nyugtázzuk, nem mulaszthatjuk el köszönetet nyilvánítani ezen uraknak a nemes czél tekintetében tett szives adományaiért. A bizottság nevében: Mihálffy Ernő pénztárnok, Kasza Sándor ellenőr.

A helybeli játékon negyvet február hó 5-én tartandó közvegyorájára már szétküldte a meghívókat. A negyvet titkársága részéről felkérte annak közlésére, hogy a kik tévedésből meghívót nem kaptak, forduljanak az egylethez, hol készségesen fognak szolgálni meghívókkal.

Panaszt küldött be hozzánk több kereskedőgéd, mely a január 20-iki kereskedelmi bál rendezőségének egynemely figyelmetlenségét tárja fel, nevezetesen, hogy a kereskedőgédokat, kik pedig a bál címének megfelelőleg a meghívásra igényt tarthattak, mellőzték, míg diákok részére mérsékelt áru belépti jegyeket bocsátottak ki s a mi fő, a kereskedelmi ifjak társulatát se hívták meg. Ez eljárása a rendezőségnek annál is inkább rossz vért szült a felszólalókban, mert a rendezőségben kereskedőgédok is voltak, kik társaikat magokkal egyenrangúknak nem voltak hajlandók tekinteni.

A kereskedelmiből bizottsága már felszámolt s az ez alkalommal mutatkozott 120 frt tisztajövedelmet ugy osztotta fel, hogy a mohácsi árvízkarosultaknak 100, a „pécsi dalárda” és „zene-egylet”-nek pedig 20 forintot küldött.

A polgárbál, mely e hó 24-én tartott meg a „Hattyu”-ban, minden ízében jól sikerült s dicséris rendezőjét, Rebhan vendéglosta. A négyeseket 42 pár táncolt, s a mulatságnak a hajnali szürkület szabot véget.

Táncestély. Hergenberger József táncmester zárpróbája nem február hó elsején, hanem e hó 30-án lesz a casinó nyári helyiségében. A változtatásnak oka, hogy a casinóból fog február hó 1-én megtartatni.

Beküldetett. A „Pécs” f. évi 6-ik számának „színház és művészet” cz. rovatában a helybeli színház kardinokairól az mondatik, hogy: a karok . . . stb . . . azt az egy pár nyomorult garast elkésvé s akkor is csak krajezárunkint kapják — többet joggal várni nem lehet stb . . . ezen állítás a valódi tényekkel ellenkezik, mert, hogy a kardinok fizetésüket nemcsak fölverték, de nagy része azt előre már kikéri, azt az általuk aláírt gage könyvből és a nap-

lóból bárkinek teljes készséggel beigazolom. Bogyó Alajos, szinigazgató.

Élegett ember. Gadó N. földmives e hó 23-án reggel, Gyútkésben egy préházban elégtve találtatott. A szerencsétlennek csak feje és lábai maradtak épen, míg törzse hamuvá lett. A vizsgálat folyik, mert meglehet, hogy gonosz tett áldozata, bár az a lehetőség sincs kizárva, hogy szélhűdés folytán esett a tűzbe.

A révész. A kiknek a vejtii révén gyakrabban van átjárójuk Slavoniába, ismerhették Jankó nevű révszt, ily minőségben régi idő óta ténykedő hűséges cselekedet. Ő sincs többé! Ki annyit segített át az óhajtott révpártra, kikötött ime maga is oda, a honnan nincs visszatérés. A vejtii drámaparti csárdában szedte magába e hó 20-án az utolsó vizaszt. Innen át akart menni egyik molnár ismerőséhez, de a parttól annak malmához vezetv gyaloghid Jankónak keskeny volt, lebukott s a neki szokatlan talhó annyit talált magába venni, a megnyit még egy józan ember is megsokallhatott volna: már csak félig halva szigonyozhatták ki s néhány óra múlva Jankó révszünk hullá volt.

Rendőri hírek. Rendőrségünk által e héten tartott razziki alkalmával ismét 19 csavargó fogatott el, kik kivétel nélkül eltoloncoltattak. — Frauenberger Katalin leobeni illetékességi nőt Kottár János coloniai bányász irtalomból befogadott addig, míg a hidegek elmulnak. A nő azonban előbb megugrott s az irtalmas samaritánus 130 frt. készpénzt s összes ruhanemijét is elvitte. A rendőrség körözi s személyleírása a következő: 24 éves, alacsony termetű, szőke, rövid hajú, két drb. kettős szemfoggal bír, csak németül beszél. születési helye Welsz, korábban egy bécsi apáczsárdában „testvér” volt.

Postarablás. E hó 24-én reggel az Egerághról Pécsre jövő postakocsit, Pécs alatt, a vasut mentén ismeretlen tettesek kirabolták. Mintán a kocsiab levő 200 forintot eltették, a kocsist szabadon bocsátották. A rendőri előnyomozással Csima s. szolgabíró bizatott meg.

Betörés. Kóházi József cipész máriautcai lakásába e hó 23-án éjjel betörték. A tettesek, midőn az őrárat reggel 4 órakor elment, a külső ablaktáblát benyomták s mivel a belső nyitva volt, könnyen behatolhattak a szobába, hol annál zavartalanabban „működtek”, mert a lakók a harmadik szobában aludtak. Több rendbeli aranyeműt, 2 férfi- és egy gyermekruhát tolvajoltak el. Ily esetekben egyedül az illető lakók könnyelműsége, kik ablakait nyitva hagyják, nem pedig a rendőrség okozható. A rendőrség nyomon van.

A rémséges tenger. Cimbria gőzhajó Sultán angol közenszállító hajóval összeütközött. Cimbriával legalább 450 ember veszett el köztük 100 magyar. Az összeütközés e hó 21-én éjjeli 1/2 órakor történt Hull és Hamburg között. Bővebb részleteket jövő számunk hoz.

Fém váltópénz állandék. Az 1882. év végéig vert, forgalomba bocsátott és készletben maradt fém váltópénz állandéka következő volt. Veretett 1882. év III. negyede végéig ezüst váltópénz: 20 krajezáros 28.974,718 drb., tizkrajezáros 53.050,564 drb. összesen 11.100.000 frt névleges értékben; réz váltópénz: négykrajezáros 3.099,298 drb., egykrajezáros 63.231,539 drb., 1/10 krajezáros 2.400,000 drb., összesen 876,187 frt 41 kr. névleges értékben. A IV. negyedben veretett egykrajezáros 464,132 drb., 4641 frt 32 kr. névleges értékben. A körmozi m. kir. pénzverő hivatal készlete 1882. év végén egykrajezáros 2.908,000 drb., 1/10 krajezárosból 202,000 drb., összesen 30090 frt névleges értékben. Az 1882. év végén forgalomban volt: 20 krajezáros 28.974,718 drb., 10 krajezáros 11.100,000 drb., 4 kros 3.099,298 drb., 1 kros 64.959,681 darab., 1/10 kros 2.198,000 drb., összesen 7.680,002 frt 33 kr. névleges értékű váltópénz.

Színház és művészet.

Kedden Pálffy Nina jutalmául Csiky Gergely fővárosi népszínműve a „Szép leányok” adatott. A „Szép leányok” meséje két árva személye körül forog, kik közül az egyik alapjában becületes, a másik pedig könnyűvérű annyira, hogy az erény utjáról letér. Az első nyomorba süllyed, a másikat pedig fény s pompa övezi, míg végre ez is eltaszitva, megutálva mindenkitől, találkozik becületes nővérel, kit a nyomor már majd az erkölcselenségbe hajtott. Nővérét látva, ez megmarad becületesen s nőül megy ahoz, ki őt rég szereti, de kit ő nem szeret. Ez a darab meséje — fővázlatban. Eljötték végig a materialistius iskola irányában tartva, hogy Zola Emilnek becületére vált volna, de Csiky Gergely nimbusán — nagyot rugott. A mesterké meglátszik emüvön, de a kidolgozás, a cifra mez, nem képes takarni az undok belsőt, mely eltaszit. A ki látta Csiky országszerte bámulatot keltő színműveit, melyeken megérezik ugyan a naturalismus nyicsiklandó fűszere, — nem ismer Csikyre e darabban, mely posványos büzevel mételez. — De ha manap ez a divat! Miért nem hódolna ennek Csiky is ép ugy, mint száz más? E divatos írők szerint nem lehet már a népet rontani — megromlott az már ugy is. És igazuk van, mert hisz tapsol nekik a „felséges nép” ott a karzaton s vihognak a becselenségörvényébe süllyedt nő felett az „erény hősei”! — Csiky belépett a zsákutczába, mely a kloakákhoz vezet, s naturalismusa, mely ügyesen használva, hasznos útmutató lehetett volna, — undort kelt a nemesebb érzésükben.

Szerdán Faludy Antal vendég szereplése alkalmából két vigjáték, Banville „Gringoire”-ja és a „8-ik pont” adatott. Az est lefolyt ugy, mintha „rendes” előadás lett volna. Semmi különös, semmi tüntetés az est folyamán. Faludy nem produkált annyit, hogy hosszabban méltassuk — ezt a két kis vigjátéknak óhajtuk betudni —; a többi szereplők: Arányi, Sándor, Gál Hermin és Arányiné megállták helyüket. Közönség kevés számmal.

Csütörtökön Faludy második fellépéteül ifj. Dumas Sándor hírneves drámája, „A kaméliás hölgy” került színpadra. A darab rég ismeretes s általánosan kedvelt, — így a ház tisztességesen megtelt. Faludy Duval Armandot játszotta — egy fokkal sem jobban a nálunk megszokott Duval Armandoknál. Egész mást vártunk tőle s — csalódtunk. Faludy ur már ezen a niveau állt, midőn tőlünk eltávozott, hogy azóta haladnia kellett, méltán reméltük. Különbben is csak a napokban vendég szerepelt — bár egész más szerepkörben — Ujházi, hasonlóké a nemzeti színház tagja, így a közönség bizonyos követelésekkel állott Faludy ural szemben. Minek következtében, bár Armandja rosszabb sem volt a rendesnél, a közönséget egész estén át hidegen hagyta, kivéve midőn osztott az a tapsban, mely Margittal való jeleneteiben zudult fel. Gauthier Margitot Gál Hermin személyesítette correcte, kifogás nélkül. A hatásos részekben bővelkedő szerep jól kezekben volt s a közönség nem is késett soha elismerő tapsaival adózni, s megesett nálunk az a ritka eset, hogy a meghalási jelenet után, az utolsó felvonás végén háromszor hívta a lámpák elé. Ezenkívül a kisebb szerepek betöltői közül Sándort és Arányit, továbbá Gönczyt emelhetjük ki. Az előadás kissé vonatott volt, — örökös hiba: a szerep nem tudás. (=).

Levelezés.

Bécs, január közepén.

Az új év, mint majd mindenütt Európában, ugy itt is igen érdekes, de legtávolabbról sem örvendetes udjomságokkal köszöntött be. Mig máskor a bécsiek a „Donau-

walzer“ hangjain kerekedtek tánczra, most változatosság kedvéért a „kék Dunát“ huzta nekik, még mielőtt a naptár a farsangolásra az engedélyt megadta volna. De rá is emlékeznek még jó ideig. Minden „intézkedés“ daczára és habár a fenyegető veszély már egy hete elmult, a II. kerületben a pinceszék mégis tele vannak vízzel. Ez az állapot körül-belül 100.000 ember egészségébe vág-hat a nélkül, hogy a tek. es. kir. rendőrség szükségesnek találná, komolyan beleszólni, és a háziurakat a kellő kényszereszközökkel a víz kiszivattyuzására szorítani. A fennálló büntetőtörvények erélyes alkalmazása alig-hanem többet érne, mint még oly messze-terjedő új „intézkedések.“

A bécsiak azonban megszokták, az ily nagyon komoly dolgot is a vígabb oldaláról venni. Így a legnagyobb veszély napjaiban ezrével vándorolt a nép a „Reichsbrücker“-n keresztül, nem épen azért, hogy a fenyeget-tett töltekeket oltalmazza, hanem, hogy a „Franz-Josefsländ“-ban — az elöntött terü-let legjobb híriü koszmájában — vígan lehessen és, hogy különösen a gyomrától az árvizet távolítsa.

A farsang is beállított, de rövid élete daczára se képes tisztességesen kibontakozni, sőt, úgy látszik, épen e kurtasága miatt marad úgy begombolkozva: febrúar elején itt házbérikenté ideje van, bálózás helyett a nagykéntetű „Hausher“ számára kell a pénz kuporgatni. De nem is sokat vesz senki, ha az itteni bálókról elmarad; mert a nyilvános álarozos bálók, a nagyobb cifraszágot és a magasabb belépti díjakat leszámítva, egészen az Önök „Viehmarkt“-jai színvonalán állnak, míg az igazi elite-bálók tiszta hölgydivatkiállítások, melyekről csakis valamely műértő hölgyiszabó utmutatásai mellett tudnék Önöknek tudósítani.

A tiszteletré méltó Burgszínház nehány este óta az egész „Faustot“ mutatja be a klasszikus és nem klasszikus közönségnek; hogy a közönség legnagyobb része, kivált a második részt, nem érti, abban igazat fog nekem adni mindenki, aki csak egyszer megkísérlette olvasni a titokzatos classici-tásnak és a német mythológiának a vegyü-lékét. Hanem száz meg száz ember találko-zik itt, akik, miután helyet nem kapnak, beállnak a színház kapujába reggel 9 óra-kor, ott állnak este 6-ig, tehát teljes 9 órán át, 4-8 foknyi hidegben, csak azért, hogy a legközelebbi 4 óra alatt meggyőződjenek arról, hogy „Faust“-hoz nem is konyitanak. Hol itt a határ a lelkesedés és bolondulás közt?

A Carl-színház nem kerülte ki sorsát, a mint azt előbbi tudósításaimban megjósoltam: Strampfer ur, vagyis inkább Stramp-ferné asszony az idény kellő közepén esődöt mondott. Ez ugyan nála már nem egészen újság s az ember utóljára mindenhez hozzá-szokik, még a nemfizetéshez is. Hanem az an der Wien színház a „Bettelstudent“-tal még mindig kitünően megvan; ez a darab nemskára bejárja a vidéket s a külföl-det is.

Irodalom.

„Az illem könyve.“ A művelt izlés és tapintatos modor az élet különböző viszonyjaiban. A családi és társadalmi életben követendő illemszabályok kézikönyve. Hazai és külföldi művek felhasználásával írta KALOCSA RÓZA. A fenti cím alatt egy rendkívül díszes kiállítá-su mű kiadása indult meg, melynek előfizetési felhí-vásából tájékoztatónál a következőket közöljük:

„Az illem könyvével“ az önművelődésnek egy hatalmas eszköze nyújtatik az olvasó közönségnek; mert e könyv nem a száraz etiquette szabályok halma-zát tartalmazza, hanem tárgyalja és fejtegeti a legne-mesebb és legfenségebb eszméket, erkölcsi törvénye-keket lélektan alapon, és utal ezen szép és erkölcsne-mesítő eszmék és tulajdonságok külső nyilvánulásaira. Szigorú logikával következtet a finom, tapintatos modor, az illő magaviseletről a lélek és szív nemes tulajdon-ságaira, vagy a helytelen magaviseletről az ellenkezőre. Kimitatni törekszik, hogy miként kövessünk és miktől őrződjünk. És teszi mind ezt egyszerű, érthető és vonzó irállyal, népszerű modorban.

Megleli itt az agg, minő tanácsal boesássa utnak a nagy világ küzdelmeibe gyermekét vagy unokáját. Hü barátja, vezetőre talál az ifjú férfi, serdülo leány, a háznl családja körében, társágában, vagy kint a nagy világ zajában. Utmutatást ad a fiatal házónékn, és szavakba foglalja a családanya tapasztalatait. Meg-osztja a családapa anyagi és nevelési gondjait, és örkö-dik a kisel boesője felett, vagy részt vesz az elhunyt koporsójánál a család fájdalmaiban, mindenütt a kellő időben és helyen utasítva s bátorítva a teendőkre. Hü kísérőre talál itt az elhagyottot magánosan álló nő-Kézen fogja a pálya kezdetén álló tapasztalatlan ifjút; gyönyörrel nyújtja át az arának a menyasszonyi koszo-rút és a vőlegénynek jegygyűrűjét . . . és ha az arak-szornu töviskoronává, a jeggyűrű kigyómarássá vá-l, toznék, balzsamot csepegtet az égő sebekre s megtanít nemesen viselni a fájdalmakat.

Szóval: mindenki és minden alkalomra hü barátot és hűseges tanácsadót találhat e könyvben.

A mellett, bár az irő nagyon sokat kitünő külföldi irók műveiből vett át — az általános emberi igazságok minden nemzet kebelében ugyanazok — könyvtink minden ízében magyar. Magyar szellemben, egyszerűen szép magyar nyelven van írva.

„Az illem könyve“ díszes kiállításban körülbelül 16—18 ívet fűzetben fog megjeleni. Minden hónap-ban 2—3 ívet jelenik meg, úgy, hogy az egész mű rövid nehány hónap alatt az előfizetők kezében lesz. Egy-egy fűzet ára 30 kr. A teljes mű előfizetési ára 5 frt; mely összeg beküldése után a fűzetek kúldet-ken-kint e mű teljes megjelenéséig bérmentve kúldetnek.

Az illem könyve bármely hazai könyvkereskedés-ben rendelhető meg — valamint egyenesen a kiadóhiva-talnál. (Róvai Testvérek könyvkiadóhivatala, Budapes-ten, IV. váci-utca 11. szám.)

Közlekedés.

A vasut menetrendje.

Indulás:	Érkezés:
Pécsről Budapestre	Budapestről Pécsre
11 ó. 28 p. délelőtt	5 óra 35 percz este
Pécsről Barocsra	Barocsról Pécsre
6 óra 40 percz reggel	10 óra 58 percz délelőtt
5 óra 50 percz este.	10 óra 7 percz este
Pécsről Mohácsra	Mohácsról Pécsre
6 ó. 22 p. r., 11. 15 p. d. e.	6 ó. 20 p. reg., 5 ó. 36 p. d. u
10 óra 34 percz este.	8 óra 47 percz este.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru-és érték-tőzsdén.

Budapest, 1883. januarius 26-án.

	Pénzbeli árf.
1 Magyar aranyjárdék 6%	118 40
2 Magyar aranyjárdék 4%	85 45
3 Magyar papírjárdék 5%	84 85
4 Magyar vasuti kölcsön	134 50
5 Magyar földterhementesítési kötvény	97 75
6 Temes-bánati „ „	97 —
7 Erdélyi „ „	98 50
8 Magyar szőlődezsma váltásági „	97 75
9 Magy. nyeremény sorsjegykölcsön	113 50
10 Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	108 75
11 Osztrák járadék papírban	97 75
12 „ „ ezüstben	77 30
13 „ „ aranyban	77 85
14 Osztrák-magyar bankrészevény	830 —
15 Magyar hitelbank részevény	273 52
16 Osztrák hitelintézet	279 50
17 Cs. és kir. arany	5 64
18 20 frankos arany (Napoleon-d'or)	9 51
19 Német birodalmi márka	58 80

Laptulajdonos: Fekete Mihály.

Felölő szerkesztő: Bodó István.

Nyilt-tér.

Kepes Kálmán

Pécsett,

Széchenyi-tér, Zsolnay-féle házban, ajánlja díjazó ellátott, raktárát, melyben nagy választékban kaphatók mindentéle postzó, selyem és gyapot-ruhakelmék Long, schawlok és kendők; továbbá Rumburgi-Hollandi és Creasz czérna-vásznak, asztal nemiek, canafász és ágyszerűk, valamint minden idényre mindenemű kész női-köpenyek, bundák és otthonkák,

(Jaquet.)

a legjutányosabb áron.

Kaphatók mindentéle pokrócz és futoszó-nyek is.

E rovatban minden szó beiktatása 1 krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdető-felnek külön lakoziméval is el vannak látva, még 30 kr. bélyéggel fizendő.

KIS HIRDETÉSEK.

Szántóföld mintegy 8 hold a pécsi határban, a szigeti országnál alatt, a barsi vasut mentén, jutányos áron eladó. Bővebb értesítést a kiadó ad.

Donátus kápolnánál 11 kapás szőlő ked-vező feltételek mellett eladó. Értesítést a kiadó ad.

Csurgói hegyben egy jó karban levő 1000 □ üles szőlő előnyös feltételek mellett eladó. Értesítést a kiadóhivatal ad.

Keretetk 3 gyermek mellé egy magyar nevelőnő, ki a gyermekkerti tanfolyamot végezte. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy ház jó karban levő szőlővel a havi boldogasszony-hegy oldalán, jutányosan megszerezhető.

A vaspálya-utczában fekvő 18. számú ház és kert, úgy az Anna utczában fekvő 7 számú emeletes ház, egy nagy pinceszével szabad kézből eladó.

H I R D E T É S E K

„Kellennetlen szájszag és fogfájás ellen!”
Erdem-eremmel kitüntetett
SCHULHOF KÁROLY ROBERT,
Manchesteri lakos által feltalált

osztirák csá-szari kizáró-lagos és magyar kir. szabadalmat nyert

SZOPIANA-SZÁJSZESZ.
Hatása:

1. Sopiana-szájszész a száji- és orr-üregnek (odvany vagy mifogak, dohanyzás vagy barnai más okból eredő) minden bü-zét nyugtalanul eltávolítja.
2. Erősíti a porcyábt foglust és az ingó fogakat, az utóbbiaknak visszazárja természetesen fehér színüket, megátolja a fogak kárpodását, veldi a fogak zomá-czát és av a fogfájás ellen.
3. A száji- és orrüreg mindenemű szulvos (skorbutikus) bántalmait gyógyítja, üdíti és pirostja a foglust és odzi a nyaklártyát.
4. A már létező fogfájást elhavlítja, ha a fájó fog husa pár csepp-, vizzel nem ele gyített szájszesszel meg-neveltetik.
5. Diphtheritis és más torokhajókánál igen sikeres garagizáló szer.

1 forint 25 kr. o. é.
Raktárak: Szeged István gyógyszer-észnél Pécsen, Török József gyógyszer-észnél Budapestben és minden nagyobb vá-rosok gyógyszerüzében. **Dr. János Gyógy-szerész úrnál Kolozsvárott.**

Dr. Schulhof Adolf urnál
Pécsett.

Több mint 800 elismerő bizonyít-nyek orvosi tekintélyektől elomutathatók

Tíz éves valódi francia cognac 3.50, 1.80.
 Angol rum palaekja 1.80, 90, 45. kr.
 Legfinomabb jamaika rum 1.60, 80., 40., kr.

Cuba rum literes üvegben 1 frt.
 Legfinomabb théák, császár keverék, mandarin, pecco, chouchon kilója 4—12 frt.

Kiváló finomságu thea sütemények kilója 2 frt 40

Valódi francia pezsgők: Delbeck, Röderer, Cluquot, Jubert czégtől.

Magyar pezsgők „Kincsem“ frt. 2.25.
 „ „ „ frt. 1.50.
 „ „ „ frt. 1.20.

Pécsi asztali és pecsénye borok Benedictiner 3, 3, és 1 frt 50 kros üvegekben. Finom liqueurök nagy választékban, ugyszinte magyar, angol és francia mustárok, valamint szarvas gomba, champion, macidouen és sardínák különféle nagyságban és minőségben kaphatók

EIZER JÁNOS kereskedésében.
 Pécszet Széchenyi-tér Oertzen-ház.

☞ Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettek. 34

Ügynökség Pécszet: **MATROS JÁNOSNÁL.**

„AZIENDA“

osztrák-francia élet és járadék-biztosító-társaság.

ABLONOVSKY KÁROLY herczeg, a választmány elnöke, Dr. KLANG I. igazgató. Dr. WOLF ADOLF igazgatóhelyettes. Igazgatósági irodák: BECSBEN Wipplinger Str. 43. sz. és Hohenstauffengasse 10. sz.

A társaság az egész magyar állam (társországaival) területén képviseltetik a törvényesen bejegyzett

Magyarországi képviselőség által Budapest képviselő THALY ELEK
 Képviselői irodák: Budapest, IV., hajósteveza 2. és bécsi utca 3., az intézet saját házában.

Alaptőke 6 millió frank = befiz. részvenytőke 1.123.200 o. e. frt.
 díjtartalékok 7.350.000 „
 2.400.000 o. e. arany frt.össz. biztosit. alap 8.473.200 o. e. frt.

A társulat Magyarország és társországai területén jelentékenyebb helyeken fő-, kerületi és helyi ügynökök által képviselve van, és ezek ugyminnt nagyszámú mozgó ügynökei által élet- és járadék-biztosítási ajánlatokat fogad el.

Biztosít: 1. halálesetre minden módozat szerint; 2. kiházasítási és gyermekbiztosítások; 3. életjáradék és nyugdíj; 4. túlélési társulások.

Ügynökök és mozgó ügynökök legelőnyösebb feltételek mellett felvétetnek.

Kitüntettetett Bécs, Triest 1882, Kecskemét, Fehérvár, (Wels.

Egger-féle díjjutalmazott különlegességek.

Az Egger-féle mellpastilla, általánosan ismert és kitüntettet szerzős, rekedtség és elnyákosodás ellen, elanynyira, hogy számos bel- és külföldi szaktudós e nemben a legjobbnak ismerte el. A 25 és 50 krajczáros eredeti dobozok Magyarország minden nagyobb gyógyszerertárában kaphatók.

Gyomorhaj ellen Egger-féle Sodapastillák mindenféle gyomorbajok, emésztéshiány, gyomorhév, beltünya-ság, görvély, halványosság, ismétlődő főfájás ellen. Ezen pastillák, melyek egy ezen czébra készült és szabadalmazott gépen készülnek, könnyen olvadnak, kellemes ízűek és elősegítik a könnyű lélegzést. — Egy eredet doboz utasítással 30 kr.

Egger zuzmohnövény cukorkái (lichen carrag) (hen) a legfinomabb anyagból készült, hatásuk nedvesítő köhögési inger csillapító szer. Igen kellemes gyümölcsízűek, különösen óvják a légzési szerveket a száradástól. Szónokok, bírók, színművészek, tanítók, különösen mindazok, kik hivataluknál fogva sokat beszélnek, el ne mulaszták ezen kitűnő cukorkákat használni. Dacára jószáguk könnyen beszerezhető, 1 doboz 15 kr.

Egger val. mandula formájú maláta bonbon Csomagolva, valódi amerikai hártya-papirzacskókban. Bistos óvszer köhögés, rekedtség és gége kiszáritás ellen. Igen tiszta maláta-kivonatokból és cukorból vannak készítve és nem képeznek semmiféle gyomorsavat. Egy eredeti zacskó 10 kr.

Ezen különlegességek városunkban eredeti árban kaphatók: K u n z Ferd. gyógyszerész urnál, K o v á c s M. gyógyszerész urnál, S i p ö c z István gyógyszerész urnál és az Irgalmasrend gyógyszerertárában. 68

Használt gépek becseréltetnek

Min ismerhető fel,
 hogy az áruba bocsátott

Singer varrógép

valódi, az az: **oly eredeti gép-e,**
 mely a

New-Yorki (Amerika) **The Singer manufacturing Co.**

revezhető jeleit vegye figyelmébe.

I. Minden eredeti Singer varrógép a karján az oldalt látható gyári jegyet viseli ezenkívül az 1881-ik év óta eladottakra a gyári-jegy az álvány mindkét oldalára be is öntetett.

II. Minden eredeti Singer varrógép a teljes czéget viseli The Singer Manufacturing Co.

III. Minden eredeti Singer varrógép egy angol szövegű igazolvány [keletkezési okmány]al van ellátva. Ezen igazolvány az illeto eredeti Singer gépek számát tünteti elő, s Singer Manufacturing Co. elnökének, valamint az észak- és közép-európai vezérügynök: Neidlinger G. urnak aláírását is viseli.

Neidlinger G. Pécszet,

81.

Ferencziek-utcája 6. sz.

Használt gépek becseréltetnek

A téli idényre!

☞ Valódi **Jam., Cuba és Braziliai** **RUM** ☞

Chinai és Orosz **THEA**, Franciaia és Angol

THEASÜTEMÉNY.

Ugy **czukrot, kávét, déli gyümölcsöt és Liköröket** a legnagyobb mennyiségben ajánl

Cserei Antal,

Pécszet, Lyceum átellenében